

Niina Ratsula

COMPLIANCE

– Eettinen ja vastuullinen liiketoiminta

Talentum, Helsinki
2016

Copyright © 2016 Talentum Media Oy ja Niina Ratsula

ISBN: 978-952-14-2483-0

ISBN: 978-952-14-2484-7 (sähkökirja)

ISBN: 978-952-14-2485-4 (verkkokirja)

Kansi: Ea Söderberg

Taitto: Taru Tarvainen

Paino: BALTO print 2016 Liettua

Anna palautetta kirjasta: www.talentumshop.fi

Sisälllys

Esipuhe.....	9
1 Johdanto eettiseen ja vastuulliseen liiketoimintaan	11
1.1 Mitä ovat eettiset riskit ja compliance-riskit?	12
1.2 Compliance-toiminto ja -ohjelmat	17
1.3 Eettinen päätöksenteko	19
1.4 Kulttuurin merkitys	27
1.5 Organisaation eettisyyden ja vastuullisuuden arviointi	40
1.6 Vastuullisen liiketoiminnan kansainvälisesti tunnustetut ohjeet ja periaatteet	41
2 Liiketapaperiaatteet ja eettiset ohjeet	47
2.1 Mihin liiketapaperiaatteita tarvitaan?.....	48
2.2 Keskeinen sisältö.....	52
2.3 Periaatteiden laatiminen	54
2.4 Jalkauttaminen	60
2.5 Entä kun toimitaan periaatteiden vastaisesti? ...	65
3 Compliance – keskeiset osa-alueet	67
3.1 Lakien ja määräysten noudattaminen	68
3.2 Taloudellinen raportointi.....	70

3.3	Eturistiriidat.....	74
3.4	Kilpailuoikeus.....	77
3.5	Lahjonta ja korruptio.....	91
3.6	Toiminta kolmansien osapuolten kanssa.....	105
3.7	Sisäpiirintieto.....	114
3.8	Yrityksen omaisuuden käyttö ja suojaaminen ...	121
3.9	Tietosuoja.....	131
3.10	Työelämä ja ihmisoikeudet.....	146
3.11	Ympäristö.....	154
4	Compliance-toiminnon organisoituminen.....	159
4.1	Compliance-toiminnon organisatorinen asema ja riippumattomuus.....	160
4.2	Hallituksen ja ylimmän johdon rooli.....	163
4.3	Compliance-toiminnon tehtävät ja vastuut.....	165
4.4	Compliance-toiminnon resursointi.....	168
4.5	Yhteistyö organisaatiossa.....	170
5	Compliance-ohjelman rakennuspalikat.....	175
5.1	Johtamiskulttuuri.....	177
5.2	Riippumattomuus.....	178
5.3	Riskien arviointi.....	180
5.4	Toimintaohjeet ja säännöt.....	189
5.5	Viestintä ja koulutus.....	195
5.6	Raportointi- ja käsittelymekanismit.....	205
5.7	Seuraamukset.....	209
5.8	Valvonta ja tarkastus.....	211

6	Väärinkäytökset	215
6.1	Määritelmiä – väärinkäytös vs. compliance-rikkomus	216
6.2	Kuka, mitä, miten ja miksi?	217
6.3	Väärinkäytösriskien hallinta	223
7	Eettiset ilmoituskanavat	233
7.1	Vaihtoehtoisia ilmoituskanavia	234
7.2	Raportoinnin sisältö	235
7.3	Hyödyt ja haasteet	237
7.4	Rakentaminen ja käyttöönotto	239
7.5	Ilmoitusten käsittely	248
8	Sisäinen tutkintaprosessi	253
8.1	Tutkintapäätöksen tekeminen	254
8.2	Suunnittelu	257
8.3	Tiedon kerääminen ja faktojen arviointi	260
8.4	Raportointi	264
8.5	Seuraamukset ja korjaavat toimenpiteet	265
9	Yhteenveto	271
	Mallivastaukset	273
	Lähteet	285